

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Vår ref.: 2025/6978-3

Deres ref.: 202423486-2

Dato: 07.05.2025

Høringssvar - Forespørsel om vurdering av konsesjonsplikt for økt slukeevne i Hofsfoss kraftverk - Begnavassdraget - Ringerike kommune

Vi viser til brev datert 11.mars 2025 angående høring av vurdering om konsesjonsplikt for økt slukeevne i Hofsfoss kraftverk i Begnavassdraget.

NVE har mottatt forespørsel fra Å energi Vannkraft AS om vurdering av konsesjonsplikt for økt slukeevne for Hofsfoss kraftverk. Hofsfoss kraftverk ligger i nedre deler av Begnavassdraget nord for Hønefoss i Ringerike kommune. Det er fire kraftverk, Hensfoss, Begna, Hofsfoss og Hønefoss, som utnytter det magasinerte vannet fra høyt i nedbørsfeltet til Begna og Sperillen og Samsjøen. Kraftverkene ligger slik til at undervannet fra en stasjon er inntaksnivået til det neste. Det planlagte tiltaket innebærer økning av slukeevnen med 10 m³/s (fra 120 m³/s til 130 m³/s), og en økning i årlig kraftproduksjon på 19 GWh sammenlignet med dagens situasjon. Forespørselen skal behandles etter vassdragsreguleringsloven § 4 og vurderes etter § 3 i samme lov.

NVE ber fylkeskommunen om å gjøre en vurdering av om kjente eller allmenne interesser kan bli påvirket av tiltaket ut ifra fylkeskommunens ansvarsområde. Fylkeskommunen gir i denne saken faglige innspill ut fra rollen som veieier, sektormyndighet innenfor kulturminneloven, naturmangfoldloven, lakse- og innlandsfiskeloven, friluftsløven, og prosessmyndighet etter vannforskriften

Etter delegasjonsreglementet i Buskerud fylkeskommune skal hovedutvalg for næring og innovasjon behandle denne saken, men for å kunne overholde uttalelsesfristen og ikke forsinke prosessen sendes etter avtale en administrativ uttalelse. Hovedutvalget orienteres om saken ved første anledning.

Samferdsel

Tiltaket berører ikke fylkesvei direkte, men kan påvirke trafikken ut på fylkesveinettet under anleggsperioden.

Utbygging og utvikling av et område medfører vanligvis økt aktivitet, trafikk og trafikkbelastning i kryss og avkjørsler. Det må utarbeides en trafikkvurdering som legges til

PLAN plan og miljø

Postadresse: Postboks 3563, 3007 DRAMMEN

Besøksadresse: Hauges gate 89, 3019 Drammen

Telefon: 32 80 85 00

E-post: post@bfk.no

Internett: www.bfk.no

Org.nr.: 930580260

grunn for planleggingen av veinettet. Vurderingen må omfatte alle trafikantgrupper og må synliggjøre de trafikkmessige virkningene av planen. Forholdet til dagens/fremtidig trafiksituasjon, trafikkavvikling, kollektivtrafikk og trafiksikkerhet for myke trafikanter (herunder trygg skolevei), samt kapasitet og belastning i kryss/avkjørsler og rundkjøringer må redegjøres for.

Vannmiljø

Tiltaket berører vannforekomst Begna Hovsfoss – Hønefossen (VannforekomstID 012-3052-R). Vannforekomsten er registrert i Vann-Nett som en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF) på grunn av påvirkningen fra vannkraftproduksjon. Vannforekomsten er registrert med *moderat* økologisk potensial og *god* kjemisk tilstand. Med grunnlag i §10 i vannforskriften er det gitt unntak for miljømålet for økologisk tilstand (uforholdsmessig kostnadskrevende å nå miljømålet), miljømålet er satt til *moderat*.

I miljøvurderingen utarbeidet av Sweco som er vedlagt forespørselen fra Å Energi, oppgis det følgende: «Endring av slukeevne i Hofsfoss kraftstasjon fra 120m³ /s til 130 m³ /s medfører at 10m³ /s i flomepisoder fraføres elveløpet. Dette betyr i hovedsak at overløp over dammen reduseres noe i vårflommen. Berørt strekning er ca 500m, og har substrat av bart fjell og stor stein. Elveløpet er tørt mesteparten av året, og forholdene for akvatisk liv er svært dårlige. Det berørte elveløpet er et uproduktivt flomløp og det vurderes at fraføring av 10m³ /s flomvann har ubetydelig eller ingen negativ effekt for ferskvannsøkologiske forhold i elveløpet eller i elva nedstrøms den berørte strekningen. Sannsynligheten for at det skal oppstå varige endringer og skader av denne justeringen er svært liten».

Buskerud fylkeskommune ser det som positivt at kraftverket oppgraderes. Tiltaket vil bedre utnyttelsen av vannkraftressursene i et allerede regulert vassdrag. Hofsfoss har ingen egen konsesjon, men det er gitt konsesjon for erverv av 22,9 % av vannfallet ved kgl.res. av 01.03.2002. Det er ingen minste vannføring forbi kraftstasjonen og elveløpet går i dag tørt store deler av året med unntak av perioder med flomoverløp. Også de to ovenforliggende kraftverkene mangler egen konsesjon, mens Hønefossen nedstrøms har program for slipp av minste vannføring i turistperioden.

Selv om tiltaket i henhold til miljøvurderingene utarbeidet av Sweco vil ha ubetydelig eller ingen negativ effekt for ferskvannsøkologiske forhold i elveløpet eller i elva nedstrøms den berørte strekningen, vil det heller ikke bidra til en forbedring. Begna er ei stor elv, og vi vurderer det som lite sannsynlig at en hadde åpnet opp et tilsvarende kraftverk i dag uten bruk av krav om minste vannføring og miljøvilkår. Buskerud fylkeskommune ber derfor NVE vurdere konsesjonsplikt med tanke på miljøforbedringspotensialet. I en slik vurdering bør Hofsfoss ses i sammenheng med nærliggende kraftverk, slik at tilstanden for vannmiljø på vassdragsstrekningen vurderes helhetlig både med tanke på dagens tilstand, men også den framtidige.

Vi legger til grunn at søker og energimyndighet har satt seg inn i Regional plan for vannforvaltning i Innlandet og Viken vannregion 2022-2027, og Buskerud fylkeskommune ber om at hensyn til vannmiljø blir ivaretatt best mulig i samsvar med denne.

Vennlig hilsen

Hilde Hermundsgård Reine
Fylkesdirektør

Lise Irene Karlsen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
RINGERIKE KOMMUNE